

Лазарев М.І., Рубан Н.П.

ДЕЯКІ ПІДХОДИ В НАВЧАННІ, ЩО СПРИЯЮТЬ ТВОРЧОМУ РОЗВИТКУ СТУДЕНТІВ

Проблема навчання творчості, підготовки до професійної творчої діяльності студентів досить незвичайна — як навчити того, чого сам не знаєш, тобто нового, творчого. Також відіграє роль те що, здатність людини до творчості не характеризується якоюсь однією конкретною здібністю. Друга проблема полягає в тому, що рівень розвитку творчих психічних процесів побачити досить складно. Третя проблема полягає в необхідності врахування і використання закономірностей протікання процесу творчості: його шести етапностей і того, що сам процес впливає не тільки на результат, а й на творчий розвиток суб'єктів творчості. І якщо колись була актуальна ідея «вільного» виховання, «спонтанного» розвитку творчості, за якою найважливішим вважалося не перешкоджати паросткам спонтанної творчості, то сучасний підхід до навчання творчості пропонує чітке розмежування того, чого у творчості можна й потрібно вчитися, а чого не можна й не треба. Отже, безпосередньо навчати творчості у звичайному розумінні слова «навчання» неможливо.

Існують різні підходи в навчанні, що сприяють творчому розвитку студентів. Розглянемо найбільш поширені з них на даний час: особистісно-орієнтовне, проблемне та евристичне навчання. Особистісно-орієнтовне навчання - це освітня технологія, головною метою якої є взаємний та плідний розвиток особистості педагога та його студентів на основі рівності в спілкуванні й партнерства в спільній діяльності. Основне завдання - надання допомоги студенту у визначенні свого ставлення до самого себе, інших людей, навколишнього світу, своєї професійної діяльності. Перший повинен буде разом із засвоєнням відповідних знань розвивати в собі здатність, навички, вміння самотійно їх шукати, тобто оволодівати науковим методом пізнання. Другий же відповідно - допомогти першому навчитися вчитись.

Проблемне викладання ґрунтується не на передаванні готової інформації, а на отриманні студентами певних знань та вмінь шляхом вирішення теоретичних та практичних проблем. Суттєвою характеристикою цього викладання є дослідницька діяльність студента, яка з'являється в певній ситуації і змушує його ставити питання-проблеми, формулювати гіпотези та

перевіряти їх під час розумових і практичних дій (В. Оконь). Основні переваги проблемного навчання полягають у тому, що воно розвиває розумові здібності студентів як суб'єктів навчання; викликає у них інтерес до навчання і відповідно сприяє вироблянню мотивів і мотивації навчально-пізнавальної діяльності; пробуджує їхні творчі нахили; має різнобічний характер; виховує самостійність, активність і креативність студентів; сприяє формуванню всебічно розвинутої особистості, спроможної вирішувати майбутні професійні та життєві проблеми. Евристичне навчання за А.В.Хуторським – це таке навчання, що ставить головною задачею конструювання студентом власного значення, цілей і змісту освіти, а також процесу його організації, що створює відповідні умови для творчого розвитку та саморозвитку студентів. Цей підхід дозволяє розкрити студенту свої природні внутрішні резерви, які дозволяють йому «народжувати» знання, конструювати їх у власній діяльності.